

Poznań, 25 listopada 2019 r.

Dr hab. Tomasz Sójka
profesor nadzwyczajny
UAM w Poznaniu

Recenzja osiągnięć naukowych oraz aktywności naukowej dra Marcina Glicza w
związku z postępowaniem habilitacyjnym

I. Uwagi ogólne

Pan dr Marcin Glicz stopień naukowych doktora nauk prawnych uzyskał w 2007 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, na podstawie rozprawy doktorskiej pod tytułem *Odpowiedzialność cywilna za naruszenie obowiązków informacyjnych na rynku kapitałowym*, przygotowanej pod kierunkiem naukowym Prof. zw. dra hab. Zdzisława Brodeckiego;

Zatrudniony jest od 1 marca 2019 r. jako adiunkt w Zakładzie Prawa na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie, Akademia Pomorska w Słupsku. Wcześniej (1 października 2015 r. – 28 lutego 2019 r.) zatrudniony był jako adiunkt w Katedrze Prawa Cywilnego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie; a jeszcze wcześniej (1 października 2007 r. – 30 września 2015 r.) jako adiunkt w Katedrze Prawa Handlowego i Międzynarodowego Prawa Prywatnego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego.

II. Osiągnięcie naukowe

Habilitant jako osiągnięcie naukowe z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789) wskazał autorstwo monografii pod tytułem: *Spółka publiczna a spółka akcyjna. Analiza typologiczna*, wydane przez wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2018

Podstawowym teoretycznoprawnym osiągnięciem rozprawy jest dokonanie analizy płaszczyzn systematyzacji obowiązujących norm, dotyczących spółki publicznej i stworzenia na ich podstawie kryteriów typologicznego różnicowania spółki publicznej od spółki akcyjnej. Kierunek badań wyznaczyły cztery główne cele: Po pierwsze, ustalenie paradygmatu prawa rynku kapitałowego. Po drugie, analiza koncepcji dyferencjacji spółki akcyjnej i spółki publicznej na gruncie obowiązujących przepisów prawa polskiego. Po trzecie, zrekonstruowanie normatywnych płaszczyzn dyferencjacji spółki akcyjnej i spółki publicznej. Po czwarte, ocena umiejscowienia systemowego spółki publicznej oraz sformułowania w tym zakresie pożądanych kierunków zmian i korekt obowiązującego stanu prawnego.

Przeprowadzone badania pozwoliły na sformułowanie przez Habilitanta tezy, że spółka publiczna powinna być umiejscowiona w reżimie prawnym rynku regulowanego. Zapatrywanie to staje się głównym elementem dyferencjacji spółki publicznej i spółki akcyjnej. Teoretyczne i dogmatyczne powiązanie spółki z rynkiem regulowanym następuje za pomocą akcji, która stanowi instrument finansowy, czyli jeden z przedmiotowych elementów organizacji rynku. Spółka staje się zatem podmiotem złożonych stosunków prawnych nie tylko w sferze korporacyjnej, ale również w sferze obrotu jej akcjami. Regulacja tych stosunków opiera się jednak na paradygmacie odmiennym od kodeksowego. Spółka publiczna, aby móc być podmiotem tych stosunków, podlega odrębnemu reżimowi prawnemu.

Autor wykazuje, iż odmienny dla spółki publicznej paradygmat regulacji, a także obserwowane w niektórych porządkach prawnych tendencje deregulacyjne w zakresie spółek akcyjnych, zmieniają optykę obowiązującego kryterium dyferencjacji typów normatywnych spółek. Spółka publiczna wykracza, Jego zdaniem, poza neutralny model organizacyjny spółki akcyjnej. Nie jest bowiem ujmowana wyłącznie jako forma organizacyjnoprawna służąca realizacji określonych celów, ale jako podmiot specjalistyczny, funkcjonujący w reżimie rynku kapitałowego. Umieszczenie spółki publicznej w otoczeniu prawnym norm odnoszących się do obrotu na rynku regulowanym stanowi główny element konstruowania jej definicji w większości analizowanych porządków prawnych. Zdaniem Autora, pojęcie spółki publicznej jest zatem nacechowane funkcjonalnie przez ścisłe jej powiązanie z zasadami obrotu opartego na całkowitej i permanentnej przejrzystości.

W pracy wskazano wadliwość przyjętej przez polskiego ustawodawcę normatywnego kryterium różnicowania spółki publicznej od spółki modelowej, opartego na koncepcji dematerializacji akcji. Odmienna koncepcja związania spółki z rynkiem regulowanym znajduje, jak pokazują analizy prawnooporównawcze, zastosowanie nawet w przypadkach uznawania spółki publicznej za jurydyczny model wyjściowy spółki akcyjnej. Habilitant stoi na stanowisku, że modelową konstrukcją pozostaje zawsze spółka akcyjna niepubliczna. Dlatego bardziej właściwe, Jego zdaniem, wydaje się utrzymanie odrębności regulacyjnej spółki publicznej w stosunku do spółki modelowej, którą jest spółka akcyjna.

Kolejny wniosek Autora, sformułowany po analizie modelu informacyjnego spółki publicznej, to wyraźne jego zorientowanie na potrzeby uczestników obrotu jako podmiotów pozostających w szczególnej, nacechowanej nierównowagą informacyjną relacji ze spółką publiczną. Aspekt podmiotowy informacji stanowi ważny element konstrukcyjny modelu informacyjnego. W strukturze modelu informacyjnego spółki publicznej pojawiają się również relacje o charakterze korporacyjnym, wynikające z faktu umiejscowienia w nim elementów należących pierwotnie do prawa spółki akcyjnej. Wspólnym motywem obowiązywania reżimu informacyjnego w spółce modelowej i w spółce publicznej jest konieczność uzyskania wiedzy potrzebnej do podjęcia określonych decyzji, czy to w zakresie wykonywania indywidualnych uprawnień korporacyjnych, czy związanych z ponadindywidualnym

interesem uczestników rynku. Jednak w przypadku spółki publicznej kompleks norm składających się na reżim informacyjny zawiera różnicujące ją od spółki akcyjnej charakterystyczne elementy materialne i formalne.

Przeprowadzone przez dr M. Glicza badania wykazały, iż elementy korporacyjne i elementy związane z uczestnictwem spółki w obrocie mogą pozostawać ze sobą we wzajemnej kolizji. Źródłem jej powstawania należy dopatrywać się w przechodzeniu w spółce publicznej scentralizowanych stosunków korporacyjnych, których podmiotami jest spółka i akcjonariusz, w stosunki zdecentralizowane, których treść determinują mechanizmy obrotu. Zdaniem Autora spółka publiczna, inaczej niż spółka modelowa, charakteryzuje się całkowitą i permanentną transparentnością opartą na reżimie rynku regulowanego.

Dokonana w pracy analiza przepisów składających się na drugą płaszczyznę różnicowania spółki publicznej i spółki akcyjnej wskazuje na ich ścisłe powiązanie z charakterystycznymi dla tej instytucji zjawiskami rozproszenia akcjonariatu oraz relatywizacji stosunku członkostwa akcjonariusza w spółce. Ustawodawca, wprowadzając odrębne dla spółki publicznej rozwiązania normatywne, dąży do utrzymania pierwotnych funkcji walnego zgromadzenia, w drodze zwiększenia stopnia uczestnictwa i wykonywania prawa głosu przez rozproszony akcjonariat spółki. W tym ujęciu, realizacja tych celów wymagała modyfikacji normatywnych podstaw zwoływania walnego zgromadzenia, które z chwilą dokonania ogłoszenia staje się zdarzeniem obejmującym szereg czynności o charakterze informacyjnym.

Zdaniem Autora, istotnym elementem odrębności spółki publicznej jest modyfikacja reguł reżimu legitymacyjnego. Zmiany te dotyczyły różnicowania sytuacji prawnej akcji występujących w postaci dokumentu oraz akcji zdematerializowanych. Zauważono w szczególności, że walne zgromadzenie w spółce publicznej nie jest wyłącznie forum grupującym akcjonariuszy aktywnie wyrażających swoją wolę, ale również inwestorów funkcjonujących w ramach zorganizowanego obrotu na rynku kapitałowym, którzy kierują się dalece zróżnicowanymi motywami uczestnictwa w spółce. W ujęciu typologicznym spółki publicznej Autor dostrzega zmniejszenie ustrojowej roli walnego zgromadzenia jako miejsca kształtowania woli korporacyjnej. W modelowym kształcie prawo akcyjne odwołuje się bowiem do koncepcji

członkostwa, na które składają się zarówno prawa majątkowe, jak i osobiste.

W badaniach dra Glicza wykazano, iż integralną częścią analizy funkcjonowania spółki publicznej jest ocena skuteczności zastosowanych modyfikacji normatywnych, zwłaszcza w kontekście roli, jaką im się przypisuje. Modyfikacje sfery ustrojowo-korporacyjnej w spółce publicznej, dokonane w następstwie implementacji przepisów unijnych, nie zawsze wykazują pożądaną efektywność. Konfrontacja zmodyfikowanej płaszczyzny ustrojowo-korporacyjnej spółki publicznej z paradygmatem prawa rynku kapitałowego dała podstawy do sformułowania przez Autora następujących wniosków. Z jednej strony brak aktywności akcjonariuszy w sytuacji istnienia instrumentarium nakierowanego na jej zwiększenie powoduje, że tzw. racjonalna apatia traci cechę racjonalności. Z drugiej zaś, aktywność akcjonariuszy drobnych może wykazywać cechy zachowań nieracjonalnych z punktu widzenia interesów spółki, czemu może sprzyjać rozszczepienie legitymacji materialnej i formalnej wskutek oddziaływania reżimu legitymacyjnego w spółce publicznej. Zauważono, że większa niż w przypadku spółki modelowej skala rozdzielenia funkcji właścicielskich i menedżerskich wzmacniającą autonomiczność zarządu jest konsekwencją istnienia liczego i rozproszonego akcjonariatu. Okoliczność ta, zdaniem Autora, wraz ze złożonością organizacyjną spółki publicznej, stanowią motywy dla wzmocnienia kolegialności rady nadzorczej jako swoistej emanacji walnego zgromadzenia.

W pracy przyjęto, iż kolejny obszar regulacji różnicujących spółkę publiczną od spółki akcyjnej obejmuje płaszczyznę ochrony akcjonariusza. Ustawodawca wprowadza w tym zakresie instrumenty o charakterze wewnątrzkorporacyjnym, jak również mające charakter zewnętrzny, czyli osadzone w reżimie regulacyjnym rynku kapitałowego. Zmiany zachodzące w strukturze akcjonariatu spółki publicznej wskutek nabywania znacznych pakietów akcji stanowią kolejne pole różnicowania spółki publicznej od spółki akcyjnej. W kontekście reguł ochrony akcjonariuszy szczególne znaczenie mają unormowania dotyczące zniesienia dematerializacji akcji. Powodują one bowiem utratę statusu spółki publicznej. Proces ten, z uwagi na jego silne oddziaływanie na mechanizm obrotu akcjami spółki, implikuje potrzebę objęcia go regulacją o charakterze reglamentacyjnym. Normy należące do sfery

korporacyjnej realizują w tym przypadku funkcję ochronną przed naruszeniami praw mniejszości spowodowanymi działaniem norm prawa rynku kapitałowego. Z uwagi na istotne skutki zniesienia dematerializacji akcji wymagana jest w tym przedmiocie uchwała walnego zgromadzenia, która stanowi główny element modelu procedury dematerializacji akcji spółki publicznej.

Dokonana przez Autora analiza poszczególnych płaszczyzn różnicowania spółki publicznej i spółki modelowej wykazuje wydzielenie norm prawnych regulujących zachowania służące realizacji określonych celów i urzeczywistnieniu wartości składających się na paradygmat prawa rynku kapitałowego. Ustawodawca nie uczynił pierwszego kroku w kierunku stworzenia całkowicie odrębnego prawa spółki publicznej oderwanego od prawa spółki modelowej. Obie spółki znajdują się w jednej strukturze regulacyjnej kodeksu spółek handlowych, ale wobec jednej z nich obowiązują dodatkowe unormowania zamieszczone zarówno w kodeksie, jak i w przepisach ustaw szczególnych. Autor trafnie zauważa, że pochodzą one z różnych faz ewolucji regulacji, czego efektem jest znaczne zwiększenie w kodeksie spółek handlowych ilości przepisów szczególnych dotyczących spółki publicznej. Ustawodawca przez nieznaną w prawie akcyjnym paradygmat regulacji wkracza na jego konstrukcje klasyczne i wprowadza rozwiązania dotychczas nieobjęte regulacjami kodeksu spółek handlowych. W konsekwencji kodeksowe przepisy prawa spółki akcyjnej interpretowane są dla spółki publicznej przez funkcjonalne odniesienie do rynku kapitałowego, zwłaszcza w kontekście statusu akcjonariusza jako inwestora i zastępowania niektórych mechanizmów ochronnych prawa korporacyjnego przez prawa rynku kapitałowego.

W pracy przekonująco wykazano tezę, iż dotychczasowa wadliwość unormowania definicyjnego spółki publicznej w ustawie o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych kwestionuje dogmatyczną poprawność całokształtu ujęcia spółki publicznej, jako podmiotu związanego z określonym obszarem funkcjonowania obrotu, co w dalszej perspektywie wypacza normatywny sens przepisów zarówno kodeksu spółek handlowych, jak i ustaw szczególnych. Rozszerzanie zakresu przedmiotowego płaszczyzn różnicowania spółki publicznej na skutek zwiększania kompleksu

unormowań w obrębie kodeksu podważa zawartą w nim systematyzację spółek handlowych. Zdaniem Autora, stworzenie w kodeksie spółek handlowych co najwyżej namiastki regulacji odrębnej typologicznie spółki, jaką jest spółka publiczna, może natomiast stanowić początek do stopniowej dekonstrukcji dogmatycznej systematyki prawa spółek.

W konkluzji sformułowano ciekawy postulat zachowania odrębności typologicznej spółki publicznej przez zamieszczenie dotyczącej jej materii poza kodeksem spółek handlowych, w ustawie o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zdaniem Habilitanta, za takowym umiejscowieniem przemawia istota typu jako całokształtu znamion spółki publicznej, wyróżnionego na poszczególnych płaszczyznach porównawczych z akcyjną spółką modelową. Sama granica rozróżnienia między spółką publiczną jako typem szczególnym spółki akcyjnej, a spółką modelową ulega zatem przesunięciu na grunt regulacji zamieszczonych w szczególnym akcie prawnym, a nie w kodeksie spółek handlowych. Uznano, że takie umiejscowienie linii rozgraniczającej pozwoli na pełniejsze odniesienie do paradygmatu prawa rynku kapitałowego, a nadto na wyróżnienie kompleksu unormowań, które mogą być przydatne z punktu widzenia prowadzenia skoordynowanej polityki prawotwórstwa i stosowania prawa w odniesieniu do spółki publicznej.

III. Aktywność naukowa

Osiągnięcia naukowo-badawcze Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych obejmują zagadnienia należące do obszarów prawa handlowego oraz prawa prywatnego międzynarodowego. Składają się na nie 47 publikacji o charakterze naukowym, obejmujących autorstwo czterech opracowań o charakterze systemowym, współautorstwo sześciu komentarzy, a także współredakcję jednego z nich, autorstwo osiemnastu opracowań w książkach w tym jedno współautorskie,

jedenaście artykułów w czasopismach krajowych i zagranicznych, współautorstwo artykułu oraz autorstwo sześciu glos.

W obszarze prawa papierów wartościowych znaczący nurt badawczy Habilitanta stanowiły zagadnienia prawa rynku kapitałowego. W publikacji *Prawo rynku kapitałowego. Komentarz* M. Wierzbowski, L. Sobolewski, P. Wajda (red.) Warszawa 2012, dokonał On kompleksowej analizy przepisów art. 154-161c o obrocie instrumentami finansowymi, dotyczących informacji poufnych. Szczegółowej analizie poddane zostały atrybuty informacji poufnej oraz obowiązki określonych podmiotów związane z jej cyrkulacją. Istotne znaczenie miały zachodzące zmiany interpretacji niektórych przepisów reżimu informacji poufnych, wynikające z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktywności prawodawcy unijnego.

Autor śledził tendencje regulacyjne w zakresie informacji poufnych na poziomie unijnym, czego wyrazem jest publikacja: *Europeizacja prawa w zakresie informacji poufnych na rynku kapitałowym – nowe tendencje* (w:) J. Gliniecka, E. Juchniewicz, T. Sowiński, M. Wróblewska (red.) *System Prawnofinansowy. Prawo Finansowe wobec wyzwań XXI w. Law And Finance The Financial Law Towards Challenges of the XXI Century*, Warszawa 2013. Głos Habilitanta w dyskursie naukowym na temat reżimu informacyjnego rynku kapitałowego został również zaprezentowany na konferencji Wpływ Europeizacji Prawa na Instytucje Prawa Handlowego, IX Ogólnopolski Zjazd Katedr Prawa Handlowego, 26 – 28 września 2013 r., W kolejnych wydaniach komentarza *Prawo rynku kapitałowego. Komentarz* M. Wierzbowski, L. Sobolewski, P. Wajda (red.), wyd. 2 Warszawa 2015, wyd. 3 Warszawa 2019, Habilitant poddał weryfikacji wcześniejsze wyniki badań pod kątem zarysowujących się tendencji regulacyjnych w postaci Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku).

Do publikacji z zakresu prawa papierów wartościowych należy zaliczyć również niezwykle wartościowe opracowania Habilitanta obejmujące problematykę prawa kolizyjnego. W publikacji *Lex cartae sitae w obrocie zdematerializowanymi papierami wartościowymi* w: J. Poczobut (red.) *Współczesne wyzwania prawa prywatnego międzynarodowego*, Warszawa 2013 została postawiona teza, że podstawową rolę w ustalaniu statutu rzeczowego papierów wartościowych

powinien odgrywać łącznik *situs cartae*, czyli fizycznego położenia dokumentu. Zdaniem Autora, warunki współczesnego międzynarodowego obrotu papierami wartościowymi, lokalizacja infrastruktury pośredniczącej w transakcjach, zdalny dostęp do rachunków, ale przede wszystkim dematerializacja papierów wartościowych, powodują, że określanie prawa właściwego dla papierów wartościowych napotyka na nowe problemy interpretacyjne, których skutkiem jest relatywizacja klasycznych reguł powiązywania stosunków prawnych dotyczących międzynarodowego obrotu papierami wartościowymi z właściwym obszarem prawnym.

Zagadnienia kolizyjnoprawne papierów wartościowych stanowiły również przedmiot opracowania Habilitanta o charakterze systemowym zawartego w *Systemie prawa prywatnego. Prawo prywatne międzynarodowe*, t. 20B (red. tomu M. Pazdan), Warszawa 2015. Zdaniem Autora, problemy powstające przy dokonywaniu zabiegów kwalifikacyjnych, wymagają odwołania się do argumentów natury funkcjonalnej, dzięki którym możliwe jest uwzględnienie celu instytucji prawnej, przy jednoczesnym oderwaniu się od systematyki prawa merytorycznego *legis fori*. Teza ta została oparta na wynikach badań prawnoporównawczych, które wykazały daleko idące zróżnicowanie konstrukcji jurystycznej papierów wartościowych w poszczególnych systemach prawnych łączących elementy prawnorzeczowe i obligacyjne.

Kontynuację i rozwinięcie problematyki międzynarodowego obrotu papierami wartościowymi stanowiło kolejne opracowanie Habilitanta o charakterze systemowym, zawarte w publikacji S. Włodyka, A. Szumański, *System prawa handlowego*, t. 4, wyd.2 (red. tomu M. Stec), Warszawa 2016, które dotyczyło w znacznej części problematyki regulacji materialnoprawnych prawa jednolitego i skupiało się na zagadnieniach funkcjonalnych i konstrukcyjnych transgranicznego obrotu instrumentami finansowymi. Pogłębionej analizie poddano systemy deponowania papierów wartościowych w obrocie międzynarodowym.

Istotna część publikacji Habilitanta dotyczy zagadnień prawa ubezpieczeniowego. W tym nurcie badawczym należy odnotować współredakcję komentarza *Prawo ubezpieczeń gospodarczych*, Brodecki, M. Serwach, M. Glicz, wyd. 2, Warszawa 2010, który zawiera omówienie przepisów prawnych z zakresu

funkcjonowania rynku ubezpieczeń. Problematykę aktywności zagranicznych przedsiębiorców ubezpieczeniowych podjął On również w komentarzu do kolejnego aktu prawnego jakim jest *Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej*, P. Wajda, M. Szczepańska (red.) Warszawa 2017. Do nurtu badawczego z zakresu prawa ubezpieczeń należy zaliczyć także cykl publikacji dotyczący ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków organów spółek kapitałowych. W pierwszym opracowaniu *Obowiązek deklaracji ryzyka w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej członków władz spółki kapitałowej* w: B. Gnela, M. Szaraniec (red.), *Informacja w prawie ubezpieczeń gospodarczych*, Warszawa 2015 zaprezentowano pogląd, że wyłączenie skutków naruszenia obowiązku deklaracji ryzyka wobec niektórych osób wymaga zawarcia odpowiednich postanowień w umowie ubezpieczenia. Zdaniem Autora, właściwe ukształtowanie klauzul ustanawiających rozdzielenie skutków naruszenia obowiązku deklaracji ryzyka wymaga zawsze uwzględnienia interesu spółki, który również zostaje objęty ochroną ubezpieczeniową.

W kolejnych dwóch opracowaniach Autor podjął problematykę wpływu umowy ubezpieczenia na skuteczność reżimu odpowiedzialności członków organów spółek kapitałowych za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki. Najważniejszą tezą zaprezentowaną w publikacji *Odpowiedzialność odszkodowawcza członków organów spółek kapitałowych z perspektywy ochrony ubezpieczeniowej* w: K. Bilewska (red.) *Efektywność zarządzania i nadzoru w spółce handlowej. W poszukiwaniu optymalnego modelu ustroju spółki*, Warszawa 2018, jest stwierdzenie, że specyfika jurydycznej konstrukcji ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków władz spółki kapitałowej jest przyczyną powstawania kolizji interesów, która zagraża realizacji funkcji przypisanych przez ustawodawcę funkcjom obowiązku naprawienia szkody. Główny rezultat badań, którego wyniki zostały zaprezentowane w publikacji *Klauzula udziału własnego w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej członków władz spółki akcyjnej* w: E. Bagińska, W. Mogilski, M. Wałachowska, M. P. Ziemiak (red.) *O dobre prawo dla ubezpieczeń. Księga Jubileuszowa Profesora Eugeniusza Kowalewskiego*, Toruń 2019, stanowi teza o braku konieczności wprowadzania rozwiązań ustawowych w zakresie zastosowania klauzuli udziału własnego.

W nurcie badawczym prawa przedsiębiorców i prawa spółek kapitałowych na uwagę zasługują publikacje Habilitanta odnoszące się do statusu akcjonariusza w spółkach z udziałem podmiotów władzy publicznej. Problematyka ta została poddana analizom w płaszczyźnie reżimu unijnej swobody przepływu kapitału. W publikacji *Złota akcja* w: Z. Brodecki (red.) *Europa przedsiębiorców*, Warszawa 2011, przedstawiono konstrukcje prawne umożliwiające ingerencję podmiotów władzy publicznej w ustrój i funkcjonowanie spółek kapitałowych oraz ocenę tych konstrukcji z punktu widzenia traktatowej swobody przepływu kapitału. Kontynuację i rozszerzenie badań Autora nad problematyką sposobów ingerencji państwa w ustrój i funkcjonowanie spółek kapitałowych stanowi artykuł *Status akcjonariusza a wykonywanie władzy państwowej*, Gdańskie Studia Prawnicze, t. XXII, 2009. Problematyki uprzywilejowania podmiotów władzy publicznej w spółkach kapitałowych dotyczyła także *Glosa do wyroku TS z 6.12.2007 w sprawach C-463/04 i C464/04* Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa 2008, nr 2. Znaczenie swobody przepływu kapitału dla tworzenia unijnego rynku kapitałowego stanowiło przedmiot publikacji *Swoboda przepływu kapitału a zintegrowany rynek kapitałowy*, Gdańskie Studia Prawnicze, t. XXV, rok 2011.

W nurcie badawczym z zakresu prawa transportowego Habilitanta podejmuje problematykę organizacji procesu transportu, jak również praw i obowiązków stron umowy przewozu w różnych jego gałęziach. W pierwszej sferze badań na odnotowanie zasługują publikacje z zakresu bezpieczeństwa transportu, do których można zaliczyć opracowania przygotowane w ramach udziału w projekcie badawczym *Zintegrowany System Bezpieczeństwa Transportu*. W publikacji *Uwarunkowania prawne integracji systemu bezpieczeństwa w transporcie* w: R. Krystek (red.) *Zintegrowany system bezpieczeństwa transportu*, t. II, *Uwarunkowania rozwoju integracji systemów bezpieczeństwa transportu*, Warszawa 2009, bezpieczeństwo transportu przedstawiono jako zespół zjawisk objętych reżimem prawnym. Publikacja *Prawne aspekty wdrażania Zintegrowanego Systemu Bezpieczeństwa Transportu* w: R. Krystek (red.) *Zintegrowany System Bezpieczeństwa Transportu*, t. III, *Koncepcja Zintegrowanego Systemu Bezpieczeństwa Transportu w Polsce*, Warszawa 2010, zawiera natomiast propozycje *de lege ferenda* w zakresie wprowadzenia poszczególnych elementów systemu oraz ich integracji. Do problematyki prawa transportowego należy włączyć

również publikacje dotyczące stosunków cywilnoprawnych związanych ze świadczeniem usług przewozu. W tym zakresie przywołać warto publikację *Ochrona praw pasażerów w przewozie lotniczym w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej* w: E. Jaremczuk (red.) *Inspiracje lotnicze: aspekty techniczne, historyczne, społeczne i prawne*, Elbląg 2014.

Habilitation jest także autorem publikacji w piśmiennictwie zagranicznym, czego dowodem jest publikacja *Handelsregisterpublizität nach polnischem Recht, Wirtschaft und Recht in Osteuropa*, 2010, nr 1, omawiająca zasadę jawności rejestru przedsiębiorców w prawie polskim oraz publikacja współautorska: M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, M. Glicz, *Supporting Elderly Persons in Polish Family and Succession Law*, w: M. Brinig (red.) *International Survey of Family Law 2018*, Cambridge, Antwerp, Chicago 2018.

Habilitation jestem członkiem *European Law Institute*, w ramach którego uczestniczy w specjalistycznych grupach roboczych *Business and Financial Law* oraz *Global Private Law*. Natomiast w ramach stowarzyszenia *Freunde des Hamburger Max-Planck-Instituts für ausländisches und internationales Privatrecht e.V.* bierze udział odbywających się cyklicznie w Hamburgu międzynarodowych konferencjach z zakresu prawa handlowego, cywilnego oraz prawa prywatnego międzynarodowego.

IV. Ocena osiągnięcia naukowego oraz aktywności naukowej habilitanta

Wybór tematu rozprawy habilitacyjnej należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. W polskiej literaturze prawniczej brakuje pozycji, która w sposób kompleksowy, ale zarazem syntetyczny dokonywałaby typologicznej analizy spółki publicznej wskazując na różnice w stosunku do klasycznej, niepublicznej spółki akcyjnej. Na uznanie zasługuje w szczególności syntetyczność ujęcia tematu. Prawo rynku kapitałowego jest bardzo złożoną gałęzią prawa, która pełna jest elementów o bardzo technicznym charakterze. Często przesłaniają one ogólne zasady prawa

rynku kapitałowego. Habilitantowi udało się napisać pracę dotyczącą podstawowych zasad prawa akcyjnego oraz prawa rynku kapitałowego bez popadania w niepotrzebne szczegóły techniczne. W czym wykazał on biegłość zarówno w zakresie analiz prawa spółek jak i prawa rynku kapitałowego. Szkoda tylko, że wspomniana praca ukazała się tak późno. Temat ten czekał na odpowiednią publikację od dawna. Aktualnie wprowadzenie Prostej Spółki Akcyjnej do polskiego porządku prawnego oraz kryzys instytucji rynku kapitałowego oraz publicznej spółki akcyjnej w szczególności (z uwagi na wzrost znaczenia sektora funduszy venture capital w finansowaniu przedsiębiorstw), sprawiają, że praca ta traci nieco na praktycznej aktualności. W niczym nie uchybia to jednak jej teoretycznej doniosłości i praktycznej przydatności.

Od strony formalnej praca nie budzi większych zastrzeżeń. Uważam, że konstrukcja samego tytułu pracy nie jest zbyt fortunna, gdyż utrudnia zrozumienie o czym tak właściwie jest to opracowanie. Nie rzutuje to jednak negatywnie na ocenę samego przedmiotu tej książki. Powtarzanie w poszczególnych rozdziałach tytułu całej książki – „spółka publiczna a spółka akcyjna” – nie wydaje mi się rozwiązaniem szczęśliwym. Autor ma niekiedy tendencję do posługiwania się zdaniami wielokrotnie złożonymi co zmniejsza przejrzystość wywodu. Lubi także posługiwać się wtrąceniami oraz wyrazami pochodzenia obcego. Taki język prac Habilitanta, niekiedy sprawia to wrażenie jakby usiłował on w sposób sztuczny „unaukować” swój wywód. Jest to jednak zabieg niepotrzebny, gdyż zmniejsza czytelność analiz, które – jak podkreślam – są wartościowe. Praca zaś dotyczy tak skomplikowanej materii, że nie ma potrzeby jej dodatkowo komplikować. Sztuką natomiast jest pisać o niej prosto.

Autor trafnie zwraca uwagę na błędną definicję spółki publicznej, którą przyjęto w poprzednio obowiązującym stanie prawnym. Dematerializacja akcji jest tylko pewnym zabiegiem technicznym, który jest niezbędny w odniesieniu do spółek publicznych. Nie jest on jednak właściwy wyłącznie dla nich, ani też nie wskazuje na charakterystyczne cechy spółek publicznych. Dla spółki publicznej charakterystyczna jest bowiem otwarta, wielopodmiotowa struktura akcjonariatu oraz poddanie obrotu akcjami otwartym i uregulowanym mechanizmom obrotu zorganizowanego.

Trafna wydaje się być zasadnicza teza Autora o potrzebie ukształtowania odrębnego modelu spółki publicznej, który zostałby oderwany od niepublicznej spółki akcyjnej i powiązany z regulacjami dotyczącym rynku regulowanego w ramach prawa

rynku kapitałowego. Nie jestem przekonany co do konieczności całościowego uregulowania spółki publicznej w ustawie o ofercie publicznej. Taka dekodifikacja publicznej spółki akcyjnej przyniosłaby wiele niepożądanych dylematów interpretacyjnych – czy to jest nadal organizacja prywatno-prawna; czy można w stosunku do niej odpowiednio stosować przepisy dotyczące niepublicznej spółki akcyjnej albo przepisy Kodeksu cywilnego. Autor niejako „prześlizguje” się w swoich rozważaniach nad jeszcze innym fundamentalnym problemem dekompozycji pojęcia spółki publicznej. Rynek regulowany nie jest bowiem jedynym mechanizmem obrotu zorganizowanego. Praktyka zna także alternatywne systemy obrotu oraz inne nieregulowane platformy internetowego obrotu akcjami – np. w ramach platform crowd-fundingowych. Powstaje więc pytanie - czy, w ramach koncepcji Habilitanta, powinny to być spółki publiczne?

Na uznanie zasługują analizy Habilitanta dotyczące charakter prawnego praw akcjonariusza spółki publicznej. Autor trafnie zauważa, że przestaje on być swoistym „przedsiębiorcą” zaangażowanym w sprawy spółki na poziomie właścicielskim, a staje się przede wszystkim inwestorem. Dla akcjonariusza spółki publicznej mniej ważna staje się więź organizacyjna ze spółką, a ważniejsze instytucjonalne ramy prawidłowego funkcjonowania rynku kapitałowego. Akcja spółki publicznej jest bowiem dla niego przede wszystkim instrumentem finansowym podlegającym obrotowi na rynku kapitałowym.

Autor niezwykle interesująco analizuje model informacyjny publicznej spółki akcyjnej jako zespół regulacji nakierowanych na zniwelowanie asymetrii informacyjnych między spółką i jej menadżerami z jednej strony oraz akcjonariuszami i innymi inwestorami z drugiej strony. Moim zdaniem, zbyt daleko idąca jest jednak teza o całkowitej i permanentnej transparentności spółki publicznej. W tym kontekście mam więc pytanie do Autora, czy w spółce publicznej można sformułować tezę o zasadzie równouprawnienia informacyjnego wszystkich akcjonariuszy; a jeśli tak, to jak to pogodzić z generalną dopuszczalnością (poza okresami zamkniętymi) transakcji „insiderskich” oraz programami nabywania akcji własnych.

Aktywność naukowa habilitanta zasługuje na pozytywną ocenę. Twórczość naukowa habilitanta jest mi znana z literatury i konferencji. Dr Glicz od dawna jest uznanym specjalistą z zakresu prawa rynku kapitałowego, którego publikacje są cenione przez teoretyków i wykorzystywane przez praktyków prawa. Jest on także aktywnym uczestnikiem dyskusji podczas konferencji naukowych poświęconych

prawa handlowemu. Na szczególne podkreślenie zasługuje komentatorski dorobek autora w zakresie analiz dotyczących obrotu informacją poufną w prawie rynku kapitałowego. Dr Marcin Glicz jest jednym z nielicznych badaczy zajmujących się prawem kolizyjnym w zakresie obrotu papierami wartościowymi. Jego opracowania o charakterze systemowy stanowią cenny wkład w rozwój doktryny. Na uznanie zasługują publikacje autora dotyczące międzynarodowego, transgranicznego obrotu instrumentami finansowymi. Jest to problematyka mało znana i popularna w polskiej nauce prawa, a badania dra Glicza w tym zakresie mają nierzadko charakter pionierski. Habilitant bierze udział w konferencjach naukowych, w tym także zagranicznych. Jest także autorem publikacji obcojęzycznych w obiegu międzynarodowym. Na odrobinę krytyki zasługuje natomiast sposób upubliczniania wyników swoich badań przez Habilitanta, które – jak zaznaczyłem wyżej – są wartościowe. Dr Marcin Glicz powinien w przyszłości więcej publikować w czasopismach naukowych, a mniej w opracowaniach zbiorowych. Czasopisma te powinny być także bardziej różnorodne. W dorobku Habilitanta dominują bowiem publikacje w Gdańskich Studiach Prawniczych.

V. Konkluzja

Recenzowane osiągnięcia naukowe oraz aktywność naukowa dra Marcina Glicza, w mojej ocenie, **spełniają wymagania** o których mowa w art. 16 ustawy o stopniach i tytule naukowym z 14 marca 2003 r., konieczne dla nadania Mu stopnia **doktora habilitowanego**. Wskazane osiągnięcie naukowe stanowi znaczny wkład Autora w rozwój prawa a nadto wykazuje On istotną aktywnością naukową w dyscyplinie prawo.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive script that appears to be the name 'Marcin Glicz'.